

Nr 186.

Av herr **Hallén**, om ändring i 27 § 3 mom. i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn.

De åligganden, som enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn påvila barnavårdsnämnden, ha i hög grad ökats genom antagandet av de nya barnalagarne år 1917, främst genom lagen den 17 juni 1917 om barn utom äktenskapet. I nämnda lag meddelas alla de uppgifter, som åligga barnavårdsnämnden i fråga om utom äktenskapet födda barn. Bland de viktigaste av dessa arbetsuppgifter är för visso förordnandet av barnavårdsman samt det samarbete, som skall äga rum mellan nämnden och barnavårdsmanen.

Då den verksamhet, som barnavårdsnämnden i detta avseende har att utöva, alltid berör kvinnor, är det av behovet påkallat, att i nämnden alltid finnes kvinnlig ledamot. I 1902 års lag om vanartade och i sedligt avseende försummade barn har § 27, mom. 3 följande lydelse: »Till ledamöter i särskild barnavårdsnämnd skola å kyrkostämman utses minst fyra för nit om ungdomens uppfostran kända män eller kvinnor. Väljes kvinna till ledamot av nämnden, äger hon att när som helst avsäga sig uppdraget.» När denna bestämmelse formulerades, avsåg de blivande barnavårdsnämndernas verksamhet huvudsakligen de övervakande åtgärder, som vården av de vanartade och i sedligt avseende försummade barnen kunde påkalla. Kvinnas medlemskap i nämnden ansågs därför kunna vara fakultativt. Sedan de nya barnavårdslagarna år 1917 tillkommit, ha församlingarna i stor utsträckning begagnat sig av den i mom. 1 i ovannämnda paragraf medgivna rätten att välja särskild barnavårdsnämnd. Även har ofta förekommit, att kvinnor invalts i denna nämnd. Men även är det känt, att i många fall så icke skett. Uppenbart är, att arten av nämndens nya verksamhet kräver, att inom nämnden skall finnas en kvinnlig ledamot.

En belysande jämförelse kan göras med § 11 mom. 1 och 2 i lag om fattigvården den 12 juni 1918. Där stadgas obligatorisk föreskrift, att såväl bland fattigvårdsstyrelsens ordinarie ledamöter som även bland dess suppleanter skall finnas minst en kvinnlig ledamot, och detta ehuru antalet ord. ledamöter i styrelsen kan vara så ringa som tre och antalet

suppleanter kan vara två. Antalet ledamöter i särskild barnavårdsnämnd skall däremot, som förut nämnts, vara minst fyra. När vid fattigvårdsärendens behandling, som avser likasåväl män som kvinnor, det ansetts nödvändigt, att minst en kvinnlig representant deltagar, så är detta än mer befogat, när det gäller barnavårdsnämnden, där *första hands* behandlingen av de ärenden, som 1917 års barnalagar avse, *alltid* berör en kvinna.

I de särskilda barnavårdsnämnder, som numera utses, är det ofta praxis, att en ledamot av nämnden gärna väljes till barnavårdsman. Till dylik befattning antagas ofta kvinnor. Det är då av intresse, att garanti finnes för, att en kvinna tillhör barnavårdsnämnden, så att denna vid behov av kvinnlig barnavårdsman *kan* välja sådan inom sina *egna* leder, detta icke minst med hänsyn till det intima samarbete, som i regeln erfordras mellan barnavårdsnämnden och barnavårds mannen.

Övervägas kan, om ej § 27, mom. 3 i 1902 års barnavårdslag bör få en lydelse analog med formuleringen av § 11 mom. 1 och 2 i 1918 års fattigvårdslag. Under alla förhållanden bör i § 27 i förstnämnda lag uttryckligen stadgas, att minst en kvinna skall vara ledamot av barnavårdsnämnden. I överensstämmelse härmed bör rätten för vald kvinnlig ledamot, att när som helst avsäga sig uppdraget, utgå; sådan rätt är ju ej heller medgiven i berörda paragraf i fattigvårdslagen.

Genom ett dylikt förfarande säkerställes visserligen ej kvinnligt medlemskap i barnavårdsnämnden i de församlingar, där skolrådet tillika är barnavårdsnämnd. Men erfarenheten har givit vid handen, att skolrådet bibehåller sin uppgift att även vara barnavårdsnämnd i regeln blott i sådana församlingar, där ett ringa invånarantal eller andra förhållanden göra denna uppgift mindre maktpåliggande, så att behovet av kvinnlig ledamot ej gör sig så påtagligt kännbart. Men överallt, där de sociala förhållandena påkalla det, synes man ha tillsatt särskild barnavårdsnämnd, och då är det synnerligen viktigt, att kvinnligt ledamotskap i nämnden är i lag garanterat.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes, att riksdagen ville besluta sådan förändring av § 27 mom. 3 i lagen den 13 juni 1902 ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn, att av de ordinarie ledamöterna minst en skall vara kvinna och att detsamma även skall gälla suppleanterna.

Stockholm den 21 januari 1920.

Harald Hallén.